

אין לך בנים אף טפן לך בנים מין שנאמר שלח שלח את האם ואת הבנים תקח לך שלח שלח את האם ומה שכתב ושלח את הבנים תקח לך והמדרש הזה ירמוז אל הסוד הזה שהזכירי. ובאר אותו כי המדה שהיא היא מקום הבנים שם עמדה הנה בכונת החפלה כששאלה בנים ממה שאמרה (ש"א ח) ותחפלה על ה' שם הוא העולם שכלו כוז העולם שכלו ארוך שנאמר (תהלים לו) והתענג על ה' לך חסם מזהו וזו בשכרה למען ייטב לך והארכת ימים. ואמרו במסכת נדה פרק חינוקת מה יעשה אדם ויחכם יבקש רחמים ממי יעשה אדם ויהיו לו בנים יבקש רחמים ממי שהבנים שלו שנאמר (תהלים קכז) הנה נחלת ה' בנים. והבן המאמר הזה אין סדרו החכמים רבים הללו בסדר המדות. ומזהו ז' מן המדות המקובלות והחכמים ז"ל תקנו צרכה בכלל ולא תקנו צדו לפי שאינה מזהו מחוייבת כמו שאר מצוות ואינו חייב לחזור אחריה במכוון אלא כשיזדמן לו וזהו לשון כי יקרה ועוד שאינו חייב בשלוח אלא כשהוא רואה ליקח הבנים:

(ח) ועשית מעקה לגנך. ע"ד הפסח יזהיר ששומר האדם מן הסכנה בענין שכתוב (דברים ד) השמר לך ושמור נפשך מאד ולכך יאמר כי כשיבנה ביתו שיעשה מעקה לגנו ולא יתחזק בדרומו נזק ומכשול להכשל בו בני אדם ולא ישים דמים בביתו, ובענין זה המגדל כלב רע או המעמיד סולם רעוע בתוך ביתו וכן הזכירו ז"ל, כי יפול הטפל שמה יפול: וע"ד המדרש ועשית מעקה לגנך כי יפול הטפל ממנו. ראוי היה ליפול משעת ימי בראשית אבל אחת לא חגרום שמהא מיתתו על ידך. וענין המדרש הזה כי כל הגזרונים כלן נבראו בחפזם ורעונם והקב"ה הודיעם בראשית הנריאה כל עמיהם כלם וכל המקרים העמידים לבא עליהם וכן הודיעם ימי חייהם ומיתתם היאך תהיה וכן ענין מוונותם הם צדיותם הם בצער הם ע"י ענין אדם משל אחרים וכן דרשו רז"ל כל מעשה בראשית לדעתם נבראו לזיווגם נבראו שנאמר (בראשית ז) וכל זכרם והכל ראו וקבלו ועל זה אמרו ראוי היה ליפול משעת ימי בראשית ואף על פי כן יש עונם גדול למי שמסבב ולכך ועשית מעקה לגנך: וע"ד הקבלה ועשית מעקה לגנך. אחר שהזכיר בשלוח הקן הציונה שהיא האם לשבועה בנים שגדלה הולך להזכיר במאוס זו היראה והחכמה הדבקים עמה כדי להשלים כל העשר כי המעקה הוא דבר הסובב והמקיף והוא מקור עליון קדוש הוא בהכמה ובחכמה ובדעת והגג הפרוש על הבית הוא החכמה ולכך צריך הגג מעקה כדי שלא יפריד ויקלץ כי ראשית חכמה יראת ה' וזהו עשר ולא חשע שאל לא כן ישים דמים בבית ה' וישים אדם בנפשו להסתכן בעלמו ובדואי יפול ממעלתו ויכשל בהשגתו זהו כי יפול הטפל ממנו ולא אמר כן יפול כי בודאי יפול משם כיון שאין מעקה. או יאמר כי יפול הטפל ממנו כי יפול כמו הטפל ממנו וירמוז לאלוהי בן אבות אחר שכל וקץ בנישיות ואף על פי שהוא לא נכל ממנו מחוץ

והגלו את ישראל ומואבים ועמורים הקב"ה יאבד זכרם בענין שכתוב (נפיה ז) לכן חי אף נאם ה' צבאות כי מואב כסדום תהיה וצני עמון כעמורה ממשיך חרול ומכרה מלה ושמה עד עולם שארית עמי יבזם ויתר גוי יתחלום ע"כ במדרש. ובצינו שלמה המלך שהשוא שתי מלת אלו כאלה הוא שאמר (משלי ז) עין תלעג לאב ותצו ליקחת את ואמרו צירושלמי פ"ק דפאה עין תלעג לאב זה כבד אב ואם ותצו ליקחת את זה שלח הקן שהתורה פירשה שכן וצא שלמה ופירש עונשן:

וע"ד השכל שלח שלח את האם טעם המאמר ללמדנו על מדת הרחמנות והנחמנות מן האכזריות שהיא חכמה רעה בנפש ובענין שאברהם תורה (ויקרא כב) לשחוט אותו ואת בנו ביום אחד ובענין שנשפיתו בתורה שבעל פה דרך רחמנות לא דרך אכזריות בשחיטה בלואר ולא מן העורף והוא דעת הרב בספר המורה וכבר הזכרתי למעלה. וע"ד הקבלה שלח שלח את האם היא הציונה שמהא ישאבו השפע שפע בכל שמהא ושמהא לחדש פני אדמה והיא קן העולם ונקראת את העולם. וכן תמצא בספר ההיר מאי דכתיב שלח שלח את האם ולא אמר את האב אלא שלח את האם האם כבד אותה שנקראת את העולם דכתיב (משלי כח) כי את לביה תקרא ומאי ואת הבנים תקח לך רבי רחמני אומר אותם בנים שגדלה ומאי ויהיו שבעת ימי החג ושבעת ימי השבוע ע"כ. והשלוח הזה אינו אלא בעוף סהוד והיא עבודה וכבוד לאותה שנקראת את העולם שתי אפשר ללוקחה ואין שם היום נהפך זה כי היא למעלה משבעת ימי בראשית שאינה נגמרת צמחין ובענין שכתוב (תהלים קמ) ולתבונתו אין מספר. וכן העשירית נקראת את בענין שכתוב (שמות כ) כבד את אבך ואת אמך ואמרו רז"ל (משלי כח) גזול אביו ואמו אין אביו אלא הקב"ה ואין אמו אלא כנסת ישראל והשכר בשתי מצות הללו הוא אריכות ימים אלא שצמחנות כבוד אב ואם הזכיר על האדמה וכן (דברים י) במשקלות וכאן בשלוח הקן אמר למען ייטב לך והארכת ימים ולא הזכיר על האדמה. ובאר והארכת ימים תאריך אחד מן הימים שכתוב צו (שמות לא) כי שש ימים. ויש עוד דעת אחרת שיש בקיום מצוה זו התעוררות רחמים על כל העולם והוא כי מתוך שהוא משלח את האם הנה היא מאטערת והולכת ורואה על חרבן קנה ורחוק ציה ומאטערת והולכת ורואה לאבד את עצמה ומתוך צערה הגדול אשר הממונה על השפוט מבקש רחמים מהקב"ה ואף הקב"ה שכתוב צו (תהלים קמ) ורחמיו על כל מעשיו ממשיך שפע הרחמים על כל המאטערים והאריכים רחמים ומרחם עליהם ומאמת אומר שהמקיים מצוה זו ומשלח הוא סבה לעורר רחמים על כל העולם וסוב לו עמהם וזהו שאמר למען ייטב לך והארכת ימים כלומר אותו השלוח יהיה לסוב לך והארכת ימים עליו כי אריכות ימים בסבת הרחמים. ובציאתי במדרש באלה הדברים רבה מצות שלוח הקן שכרה בנים אמר הקב"ה את